

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1KO/10/2020
Identifikačné číslo spisu: 1118207979
Dátum vydania rozhodnutia: 25. novembra 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1118207979.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v kompetenčnom senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a sudcov JUDr. Ľubora Šeba, JUDr. Márie Trubanovej, PhD., JUDr. Judity Kokolevskej, JUDr. Violy Takáčovej, PhD., JUDr. Nory Halmovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej (sudca spravodajca) vo veci žaloby žalobkyne J. W., nar. XX. januára XXXX, V. ul. XXXX/21, D. - E. proti žalovanému Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, IČO: 308 074 84, o žalobe žalobkyne o zrušenie rozhodnutia žalovanej z 11. júla 2003 a vrátenie nezákonne odňatého starobného dôchodku od 14. augusta 2003, vedenej na Krajskom súde v Žiline pod spisovou značkou 25Sa/6/2020, o nesúhlase Krajského súdu v Žiline s postúpením veci Krajským súdom v Bratislave, takto

rozhodol:

- I. Nesúhlas Krajského súdu v Žiline s postúpením veci je d o d n ý.
- II. Vecne príslušným súdom na konanie je Okresný súd Bratislava I.
- III. Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e výrok I. uznesenia Okresného súdu Bratislava I č. k. 18C/11/2018-7 zo dňa 20. novembra 2019.

O d ô v o d n e n i e

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou Okresnému súdu Bratislava I domáhala zrušenia nezákonného rozhodnutia žalovanej zo dňa 11. júla 2003 a aby jej súd uložil povinnosť navrátiť nezákonne odňatý starobný dôchodok od 14. augusta 2003 v sume 7 956 Sk mesačne. Konštatovala, že takto uložená povinnosť by zodpovedala čl. 95 ods. 1 a 2 zák. č. 100/1988 Zb. V žalobe žalobkyňa uviedla, že žalobu podáva v zmysle ustanovenia § 6 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. v spojení s príslušnými ustanoveniami § 9 ods. 1 a 2 zák. č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „antidiskriminačný zákon“). Za porušenie zásady rovnakého zaobchádzania a za porušenie práva a právom chránených záujmov považovala rozhodnutie žalovanej zo dňa 11. júla 2003, ktorým jej bola odňatá dávka (nárok na starobný dôchodok), na ktorý jej vznikol zákonný nárok dňom 26. januárom 2003. Konštatovala ďalej, že diskrimináciu voči jej osobe zaviedol § 173i ods. 1, o ktorý bol doplnený zák. č. 100/1988 Zb., ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2003, teda po tom, čo jej bol už právoplatným rozhodnutím žalovanej zo dňa 2. apríla 2003 priznaný starobný dôchodok. Poukázala na rozsudok NS SR sp. zn.

1Sdo 10/2005, uverejnený v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 6/2006 pod por. č. 63 ako aj vydaný pod sp. zn. 1Sdo 20/2005 uverejnený v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 3/2007 pod por. č. 40, ktoré svedčia o tom, že konanie žalovanej bolo diskriminačné. Vyslovila názor, že zmyslom použitých ustanovení nemala byť diskriminácia policajtov, ktorí vykonávali službu v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok. Rozhodnutie žalovanej zo dňa 11. júla 2003, ktorým boli dotknuté jej ústavné práva ako aj práva garantované medzinárodným dohovorom č. 128, bolo podľa jej názoru vydané napriek tomu, že v našom právnom systéme platí všeobecný zákaz retroaktivity, všeobecný zákaz diskriminácie a princíp právnej istoty, ktoré sú základnými znakmi právneho a demokratického štátu. Konštatovala, že na skutočnosti, že uvedeným rozhodnutím žalovanej zo dňa 11. júla 2003, bola dotknutá na právach, nemení nič ani to, že toto rozhodnutie bolo potvrdené súdmi v rámci správneho konania. Napokon uviedla, že diskriminácia voči jej osobe nebola odstránená ani rozhodnutím žalovanej zo dňa 21. februára 2014, ktorým jej žalovaná uvoľnila vyplácanie starobného dôchodku od 14. augusta 2003 (teda odo dňa od kedy jej nezákonne odňala starobný dôchodok) avšak ho neuvoľnila v tej sume, v akej jej bol vyplácaný ku dňu nezákonného odňatia (7 956 Sk) na základe právoplatného rozhodnutia žalovanej zo dňa 2. apríla 2003.

2. Okresný súd Bratislava I uznesením č. k. 18C/11/2018-7 z 20. novembra 2019 konanie zastavil a postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave s poukazom na nedostatok vecnej príslušnosti a §§ 40, 43 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a § 10 a § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“). Uznesenie odôvodnil tým, že sa žalobkyňa domáha preskúmania rozhodnutia o zvýšení starobného dôchodku zo dňa 21. apríla 2014, o ktorom je vecne príslušný konať krajský súd. Postúpenie veci odôvodnil odkazom na § 18 ods. 2 SSP.

3. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 4Sa/103/2019-16 z 28. januára 2020 postúpil vec Krajskému súdu v Žiline ako súdu miestne príslušnému s poukazom na § 13 ods. 3, § 18 ods. 2 SSP a § 3 ods. 6 písm. d/ zák. č. 371/2004 Z.z. podľa miesta trvalého pobytu žalobkyne.

4. Krajský súd v Žiline s postúpením veci nesúhlasil a návrhom z 25. februára 2020 predložil spor Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie podľa § 18 ods. 4 SSP. Vychádzajúc z obsahu žaloby vyslovil záver, že sa žalobkyňa nedomáha preskúmania rozhodnutia žalovanej z 21. apríla 2014, ale sa domáha právnej ochrany v zmysle § 6 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. a ust. § 9 ods. 1 zák. č. 365/2004 Z.z., teda právnej ochrany podľa antidiskriminačného zákona. Vecne príslušným súdom v prvej inštancii v antidiskriminačných sporoch je vždy okresný súd, ktorého miestna príslušnosť sa určuje vždy podľa pravidiel uvedených v § 13 až 18 CSP.

5. Podľa § 8 SSP kompetenčné spory medzi súdmi, ak je sporné, či vec patrí do správneho súdnictva rozhoduje kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa Civilného sporového poriadku.

6. Podľa § 307 CSP antidiskriminačný spor je spor, ktorý sa týka porušenia zásady rovnakého zaobchádzania podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou.

7. Podľa § 6 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. poistenec, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného zákona.

8.1 Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z.z. každý má podľa tohto zákona právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou.

8.2 Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z.z. každý sa môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadosťučinenie; ak ide o nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania z

dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti, môže sa tiež domáhať neplatnosti právneho úkonu, ktorého účinnosť bola podľa osobitného predpisu pozastavená.

9. Vychádzajúc z obsahu žaloby žalobkyňa sa domáha nápravy ujmy, ktorá jej mala byť spôsobená rozhodnutím žalovanej zo dňa 11. júla 2003, vydaním ktorého, podľa názoru žalobkyne, bola dotknutá na jej právom chránených právach a to nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, čím došlo k diskriminácii jej osoby. Nápravy sa domáha výslovne poukazujúc na ustanovenie § 6 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. v spojení so zák. č. 365/2004 Z.z. Samotná žalobkyňa uvádza, že na veci nič nemení, že toto rozhodnutie bolo potvrdené súdmi v rámci správneho konania. Z obsahu žaloby teda nevyplýva, že by sa žalobkyňa domáhala ďalšieho preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného orgánom verejnej správy, nejde teda o správnu žalobu ale tak, ako to konštatoval Krajský súd v Žiline, žalobkyňa sa domáha právnej ochrany podľa antidiskriminačného zákona.

10. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti kompetenčný senát najvyššieho súdu dospel k záveru, že v zmysle § 2, § 3 a § 6 SSP, § 137 CSP nejde o vec patriacu do správneho súdnictva a podľa § 12 CSP v spojení s § 13 a § 15 CSP je na konanie v prvej inštancii vecne a miestne príslušný súd uvedený vo výrokovej časti tohto uznesenia s tým, že súdy sú týmto rozhodnutím viazané (§ 11 ods. 1 CSP). Keďže Okresný súd Bratislava I je podľa kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vecne príslušným súdom na konanie v prvej inštancii, bolo potrebné spolu s rozhodnutím kompetenčného senátu zrušiť prvý výrok uznesenia Okresného súdu Bratislava I č. k. 18C/11/2018-7 z 20. novembra 2019 o zastavení konania.

11. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 7 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.